

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru no. 18386/07

Aydın DAĞLI / Türkiye

Başkan,

Nebojša Vučinić,

Yargıçlar,

Valeriu Grițco,

Stéphanie Mourou-Vikström,

ve *Bölüm Yazı İşleri Müdür Yardımcısı Vekili* Milan Blaško'nun katılımıyla, 17 Mayıs 2016 tarihinde Komite halinde toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm),

Yukarıda belirtilen 9 Nisan 2007 tarihli başvuruyu göz önünde bulundurarak,

Davalı Hükümet ve başvuran tarafından sunulan görüşleri dikkate alarak,

Gerçekleştirilen müzakereler sonucunda aşağıdaki kararı vermiştir:

© T.C. Adalet Bakanlığı, 2016. Bu gayriresmi çeviri, Adalet Bakanlığı, Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü, İnsan Hakları Daire Başkanlığı tarafından yapılmış olup, Mahkeme açısından bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Bu çeviri, davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ile Adalet Bakanlığı, Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü, İnsan Hakları Daire Başkanlığına atıfta bulunmak suretiyle ticari olmayan amaçlarla alıntılanabilir.

USUL

1. Davanın temelinde, Aydın Dağlı (“başvuran”) adlı Türk vatandaşı tarafından, İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşme’nin (“Sözleşme”) 34. maddesine uygun olarak, 9 Nisan 2007 tarihinde, Türkiye Cumhuriyeti aleyhine Mahkemeye yapılmış olan bir başvuru (no. 18386/07) bulunmaktadır.

2. Başvuran, 1975 doğumludur ve Diyarbakır’da tutuklu olarak bulunmaktadır. Türk Hükümeti, kendi görevlisi tarafından temsil edilmektedir.

OLAYLAR

3. Dava konusu olaylar, başvuranlar tarafından beyan edildiği haliyle, aşağıdaki gibi özetlenebilir.

4. Başvuran, 6 Eylül 2001 tarihinde, anayasal düzeni bozmaya teşebbüs ettiği şüphesiyle yakalanarak gözaltına alınmıştır.

5. Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesinde görevli nöbetçi hâkim, 14 Eylül 2001 tarihinde, mevcut delil durumunu ve suçun niteliğini göz önünde bulundurarak, başvuranın tutuklanmasına karar vermiştir.

6. Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesine, belirtilmemiş bir tarihte iddianame sunulmuştur. Devlet Güvenlik Mahkemelerinin 30 Haziran 2004 tarihli Kanun’la kaldırılmasının ardından, dava sürecine Diyarbakır Ağır Ceza Mahkemesi nezdinde devam edilmiştir.

7. 3 Nisan 2007 tarihinde, başvuranın üzerine atılı suçu işlediği sabit görülmüş ve Ceza Kanunu’nun 146/1 maddesi uyarınca müebbet hapis cezası ile cezalandırılmasına karar verilmiştir.

8. Söz konusu karar, Yargıtay tarafından 6 Şubat 2008 tarihinde onanarak kesinleşmiştir.

ŞİKÂYET

9. Başvuran, Sözleşme'nin 5/3 maddesine dayanarak, tutukluluk süresinin uzunluğundan şikâyetçi olmuştur.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

10. Hükümet, başvuranın iç hukuk yollarını tüketmediğini ileri sürmüştür. Hükümet, ilk derece mahkemesi tarafından başvuran hakkında verilen kararın kesinleşmiş olması nedeniyle, başvuranın Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 141. maddesi uyarınca ulusal mahkemeler nezdinde tazminat talebinde bulunması gerektiğini, ancak böyle bir talepte bulunmadığını belirtmiştir.

11. Mahkeme, *Şefik Demir / Türkiye* (no. 51770/07, §§ 17-35, 16 Ekim 2012) davasında, iç hukuk yollarının tüketilmemiş olması nedeniyle, başvuranın Sözleşme'nin 5/3 maddesi kapsamındaki şikâyetinin kabul edilemez olduğuna karar verdiğini hatırlatmaktadır.

12. Mahkeme, somut davada, başvuranın tutukluluk halinin, Diyarbakır Ağır Ceza Mahkemesi tarafından 3 Nisan 2007 tarihinde mahkûm edilmesiyle sona erdiği kanaatindedir. Söz konusu karar, 6 Şubat 2008 tarihinde, Yargıtay'ın onama kararıyla birlikte kesinleşmiştir (bk. yukarıda 8. paragraf). Mahkeme, başvuranın, söz konusu tarihten itibaren, Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 141. maddesi uyarınca tazminat talebinde bulunabileceği halde bu hakkından faydalanmadığını belirtmektedir (bk. yukarıda anılan *Şefik Demir*, § 35).

13. Mahkeme, iç hukuk yollarının tüketilip tüketilmediğine ilişkin değerlendirmenin, normal şartlarda, Mahkemeye başvurunun yapıldığı tarih esas alınarak gerçekleştirildiğini hatırlatmaktadır. Ancak, Mahkemenin birçok kararında belirttiği üzere, bu kural, her davanın kendine özgü

koşullarıyla haklı kılınabilecek istisnalara tabidir (bk. *İçyer / Türkiye* (k.k.), no. 18888/02, § 72, AİHM 2006-I). Mahkeme, tutukluluk süresinin uzunluğuyla ilgili olarak yukarıda bahsedilen ve ceza davası kapsamında verilen nihai kararın ardından uygulanabilen hukuk yoluna ilişkin davalarda söz konusu kuraldan ayrılmıştır (ayrıca bk. diğer kararlar arasında, *Tatal ve Diğerleri / Türkiye* (k.k.), no. 11929/12, 28 Ocak 2014). Mahkeme, söz konusu istisnanın somut davada da uygulanması gerektiği kanaatindedir.

14. Sonuç olarak, Mahkeme, Hükümetin ilk itirazını dikkate alarak, başvuranın söz konusu şikâyetinin, Sözleşme'nin 35. maddesinin 1 ve 4. fıkraları uyarınca, iç hukuk yollarının tüketilmemiş olması nedeniyle reddedilmesi gerektiği kanaatine varmıştır.

Bu gerekçelerle, Mahkeme, oy birliğiyle,

Başvurunun kabul edilemez olduğuna *karar vermiştir*.

İşbu karar, İngilizce olarak tanzim edilmiş ve 9 Haziran 2016 tarihinde yazılı olarak tebliğ edilmiştir.

Milan Blaško

Yazı İşleri Müdür Yardımcısı Vekili

Nebojša Vučinić

Başkan